

Geweld hoort nergens thuis

Prioriteiten

Uitvoeringsagenda Zuid-Limburg 2019 -2022

Inleiding

Programma Geweld Hoort Nergens Thuis 2019-2022

De zestien Zuid-Limburgse gemeenten slaan de handen ineen voor de aanpak van Geweld in Afhankelijkheidsrelaties. In de regiovisie Geweld Hoort Nergens Thuis Zuid-Limburg 2019-2022 zijn ambities op dit thema gebundeld en samengebracht.

Deze regiovisie wordt eind 2019/begin 2020 door alle gemeenten vastgesteld. De regiovisie streeft ernaar om de samenwerking tussen Veiligheid en Zorg te optimaliseren en vormt een match met het landelijke Programma Geweld Hoort Nergens Thuis (GHNT) dat in april 2018 is gepresenteerd. In de regiovisie zijn de visie, thema's en uitgangspunten vastgelegd en is opgenomen dat voor verdere uitwerking en operationalisering een uitvoeringsagenda wordt opgesteld.

In deze uitvoeringsagenda kijken we allereerst naar waar we nu staan op de prioriteiten van de regiovisie en hoe we hier mee verder gaan. Er wordt namelijk al heel hard gewerkt. Vanuit de visie benoemen we daarom eerst de geprioriteerde thema's voor de uitvoeringsagenda, op basis van een brede oriëntatie, samen met de vele organisaties in het veld. De uitvoeringsagenda is een dynamisch, niet statisch document. Op basis van ontwikkelingen en voortschrijdend inzicht kan ook tussentijds bijstelling plaatsvinden. Dit kan zowel de uitwerking van de prioriteiten als losse activiteiten betreffen.

In de nieuwe regiovisie volgen we de programmalijnen die in het landelijk programma geformuleerd zijn. De drie programmalijnen zijn Geweld eerder en beter in beeld, Geweld stoppen en duurzaam oplossen en aandacht voor specifieke groepen. De regiovisie is een breed document, rijk aan ambities. We kunnen ons op dit thema geen versoering van ambitie veroorloven, maar het is toch daarbij opportuun om goed te plannen, het werk te verdelen en in de tijd te prioriteren.

Het beleid ten aanzien van de aanpak van Geweld in Afhankelijkheidsrelaties kent een brede uitvoering, van preventie tot individuele voorzieningen. Dit wordt op drie niveaus uitgevoerd: lokaal, sub regionaal en regionaal. Daarnaast kent het beleidsveld landelijke ondersteuning en wetgeving.

Deze uitvoeringsagenda is daarom op dezelfde wijze ingericht. Daarbij maken we koppelingen met aanpalende programma's, (lokale) thema's, accenten en prioriteiten.

Gezamenlijk opgesteld

Voor het opstellen van de Uitvoeringsagenda Programma Geweld Hoort Nergens Thuis is de input van een groot aantal maatschappelijke partners uit de hele keten en alle Zuid-Limburgse gemeenten meegenomen. Het betreft organisaties vanuit welzijn, zorg, veiligheid en onderwijs. Hiertoe zijn bijeenkomsten georganiseerd op regionaal en sub regionaal niveau. Tijdens deze bijeenkomsten zijn we in gesprek gegaan over de drie programmalijnen en de onderliggende thema's. Hiermee hebben we een gezamenlijke basis gelegd voor de prioriteiten in deze uitvoeringsagenda. De input van alle deelnemende organisaties en gemeenten is na te lezen in het naslagdocument Uitvoeringsagenda Zuid-Limburg, zie bijlage 1.

Uitvoeringsagenda Zuid-Limburg

Financiën

Het proces van de totstandkoming van de regiovisie en deze uitvoeringsagenda maakt de noodzaak van slim verbinden en samenwerken zichtbaar. We willen en moeten namelijk forse ambities waarmaken waarbij er geen of onvoldoende aanvullende middelen beschikbaar zijn. Dit vraagt om een proces dat tijd kost en continue ontwikkeling en innovatie van de ketensamenwerking. Daarom is prioritering aan de orde. In de uitvoeringsagenda is daarom ook in de tijd rekening gehouden met wanneer we willen beginnen met een onderwerp, vanuit welke programmalijn, en in welke volgorde de komende jaren. Door de koppeling te maken met reeds bestaande programma's en projecten hoeven niet altijd nieuwe middelen ter beschikking te worden gesteld.

Dit geldt niet voor de specifieke activiteiten rondom het Centrum Seksueel Geweld Limburg en de aanpak van Mensenhandel, door middel van een ketenregisseur en zorgcoördinatie. Met het onderschrijven van de ambities op dit vlak in de regiovisie, en het vaststellen van deze uitvoeringsagenda wordt lokaal commitment gevraagd voor de structurele borging van beide voorzieningen.

Uitvoeringsagenda

Bovenstaand proces heeft een ruim gevulde Uitvoeringsagenda opgeleverd. Hierin zijn 11 onderwerpen geprioriteerd. De prioritering houdt in dat de onderwerpen hoog op de agenda staan, bijzondere aandacht krijgen en dat er op deze onderwerpen specifiek gekeken wordt naar innovatieve mogelijkheden. Voor deze prioriteiten zullen in de loop van het eerste kwartaal van 2020 verschillende activiteiten en projecten gestart worden. Hierbij hebben de regionale Projectleiders regie op planning en voortgang. Deze prioriteiten zullen in de loop van het uitvoeren van de agenda steeds geëvalueerd en bijgesteld worden. Ook is er daarbij ruimte voor lokale initiatieven of regionale bundeling. Ten slotte biedt deze werkwijze de mogelijkheid om per sub regio verschillende accenten te leggen die tussentijds uitgewisseld kunnen worden. We profiteren zo maximaal van schaalgrootte en samenwerking.

Bijlage 1: naslagdocument programma GHNT Zuid Limburg en subregio's

Uitvoeringsagenda Zuid-Limburg

ACTIELIJN 1 Geweld eerder en beter in beeld

1.1 Meldcode 0-100 jaar

Beschrijving

Gemeenten en organisaties in Zuid Limburg stimuleren de implementatie en monitoren de uitvoering en de naleving van de nieuwe aangescherpte meldcode. Gebruik van de meldcode betreft een wettelijke verplichting.

Wat willen we bereiken?

Bereiken dat alle organisaties beschikken over een up-to-date Meldcode HG & KM, die geïmplementeerd is, gebruikt wordt en geborgd is in de organisaties. Het is wisselend hoe de verschillende (jeugd)-organisaties de 'basis' op orde hebben. In ieder geval is nu de verbreding naar volwassenen en ouderen(mishandeling) aan de orde.

Wat gaan we daarvoor doen:

- *Organiseren van meldcodetour(s); met speciale aandacht voor professionals werkzaam met ouderen in het kader van ouderenmishandeling;*
- *Gebruik van de Meldcode checken via de subsidieafspraken gemaakt tussen ZL-gemeenten en organisaties;*
- *Organiseren kennissessies bij organisaties;*
- *Aandachtsfunctionarissen van diverse organisaties met elkaar in contact brengen, met als doel leren van elkaar.*
- *Tools aanreiken/ontwikkelen: aanbod voor e-learning over de Meldcode (met subsidie), stimuleren hulpmaterialen zoals Meldcode-app, Meldcodewaaier.*

Uitvoering

door projectleiders GHNT i.s.m. landelijk ondersteuningsteam.

Partners: Iedereen

1.2 Meldcode in curriculum beroepsopleidingen

Beschrijving

Het thema huiselijk geweld en kindermishandeling staat niet (voldoende) structureel op de curricula van de opleidingsinstituten van de aankomende professionals. Er is onvoldoende kennis over deze problematiek onder de docenten en studenten. Dit geldt zowel voor het MBO als het HBO (mogelijk ook WO)

Wat willen we bereiken?

Doel is om het thema huiselijk geweld en kindermishandeling structureel onder de aandacht te brengen: enerzijds door het thema te plaatsen op de curricula van de studenten en anderzijds om aandacht te hebben voor de studenten die zelf kampen met deze problematiek.

Wat gaan we daarvoor doen:

We voeren een pilot (binnen HBO en MBO- opleidingen) uit waarbij docenten en studenten van beroepsopleiding in Limburg gaan werken met lesmateriaal rondom het thema:

- *Docenten een module deskundigheidsbevordering rondom thema krijgen;*
- *Studiedagen worden georganiseerd met inzet van ervaringsdeskundige jongeren.*

Uitvoering

Projectleiders GHNT samen met afgevaardigden van de beroepsopleidingen Zuid-Limburg.

Financiering:

Pilot wordt financieel ondersteund door de landelijke projectenpool en de deelnemende organisaties: beroepsopleidingen Limburg.

1.3 Preventie

Beschrijving

Gemeenten geven uitvoering aan een samenhangend preventiebeleid op 3 niveaus (universeel, selectief en geïndiceerd) met aandacht voor verschillende doelgroepen.

Wat willen we bereiken?

Het voorkomen van veel leed voor betrokkenen; én het verminderen van hoge (gespecialiseerde) zorgkosten. Bewustwording van de problematiek, vroegtijdige signalering, en bieden van adequate steun en/of hulp.

Uitvoeringsagenda Zuid-Limburg

Wat gaan we daarvoor doen:

We gaan inzetten op

- *Preventie universeel: dmv publiekscampagnes, bewustwording, voorlichting etc op maat.;*
- *preventie gericht op kwetsbare doelgroepen, waarbij veel aandacht voor het doorbreken van de cirkel van geweld;*
- *preventie geïndiceerd: streven is werken zonder wachtlijsten en het bevorderen / verbeteren van de samenwerking, opschalen indien nodig;*
- *Aangezien dit een zeer breed pakket is, gaan de verschillende partners gesprek hoe dit concreet in te vullen; bv. wat zijn kwetsbare doelgroepen, welke wel/niet prioriteren etc.*

Uitvoering

Partners: Iedereen

1.4 Samenwerking (communicatie) in het thema GHNT

Beschrijving:

Bij de GIA aanpak is samenwerking van essentieel belang maar ook bijzonder complex. Er zijn drie domeinen betrokken: Jeugd, WMO en Veiligheid. Daarnaast zijn er een aantal (landelijke) programma's met overlap van thema's waar de verbinding mee gezocht moet worden zoals Kansrijke Start, Veiligheid Voorop etc.

Wat willen we bereiken?

Gemeenten versterken regie op de aanpak huiselijk geweld en maken samen met de partners afspraken over regionale en lokale verantwoordelijkheden.

Wat gaan we daarvoor doen:

- *Inzetten op verbeterde samenwerking; weet hebben van elkaars werkzaamheden, elkaar weten te betrekken bij op-/ en afschalen van casuïstiek;*
- *Samenwerkingsafspraken inventariseren;*
- *Samenwerkingsafspraken formaliseren (bv. opstellen convenanten);*
- *Communicatiemogelijkheden onderzoeken; Communicatie-platform uitzoeken en (mogelijk) opzetten;*
- *Organiseren van inspiratiesessies aan de hand van thema's; leren van elkaars expertise.*

Uitvoering

Partners: Iedereen

Deelonderwerpen

Platform uitwerken: Projectleiders GHNT

Uitvoeringsagenda Zuid-Limburg

1.5 Uitrol 'Handle with care'

Beschrijving:

Handle with Care is een inzet om scholen sneller te informeren over een geweldsincident in de thuissituatie van een kind. Hierdoor kan er snelle steun aan kinderen geboden worden. Deze werkwijze is in Heerlen ontwikkeld, en is opgenomen in het landelijk programma.

Wat willen we bereiken?

Snelle steun bieden aan kinderen die een huiselijk geweld situatie hebben meegemaakt door de werkwijze 'Handle with Care' uit te rollen over de Zuid-Limburgse gemeenten.

Wat gaan we daarvoor doen:

De uitrol bespreken met de betrokken lokale partners (en indien nodig te schakelen met het landelijke ondersteuningsteam en de landelijke stuurgroep).

Uitvoering *projectleiders samen met betrokken partners.*

Actielijn 2 Geweld stoppen en duurzaam oplossen

2.1 MDA ++

Beschrijving

MDA++ betreft een landelijke opdracht om de aanpak van structureel onveilige casussen te versterken door inzet van een specialistische en integrale Multi Disciplinaire Aanpak (MDA++).

Wat willen we bereiken:

Door de inzet van een specialistische en integrale Multi Disciplinaire Aanpak (MDA++) is de aanpak van structureel onveilige casussen verbeterd.

Wat gaan we daarvoor doen:

Opzetten van een pilot.

Uitvoering:

Een externe projectleider MDA++ samen met Projectleiders GHNT en betrokken partners.

Financiering

*De pilot wordt financieel ondersteund door de landelijke projectenpool
Deelnemende organisaties: Veiligheidshuizen Zuid-Limburg, Politie, Veilig Thuis, Raad voor de Kinderbescherming, OM, gemeenten en nog nader te bepalen partners.*

2.2a Ketensamenwerking (communicatie) in het thema GHNT

Beschrijving

Bij de GIA-aanpak is Ketensamenwerking bij GIA-casuïstiek van essentieel belang maar ook bijzonder complex, waarbij de verbinding gevonden moet worden met het programma Veiligheid Voorop. Zie hiervoor ook het thema ketensamenwerking straf en zorg.

Wat willen we bereiken?

*Regie van licht naar zwaar: gemeenten en ketenpartners hebben een gezamenlijk beeld van de betekenis van doorzettingskracht van regisseurs.
Zorg en Veiligheid zijn verbonden door o.a. het realiseren van een samenwerking met betrekking tot 'Zorg en Veiligheid'.*

Wat gaan we daarvoor doen:

- Gemeenten oriënteren zich op het gebruik van de Verwijsindex voor 0 – 100 jaar;
- De domeinen zorg en veiligheid worden verbonden en verankerd in samenwerkingsafspraken;
- Hierbij is aandacht voor laagdrempelige toegankelijkheid (-en verbinding met medische expertise);
- De 'zorg- en veiligheidssetting' analyseert, regisseert en organiseert de ketensamenwerking de aanpak van complexe casuïstiek.

Uitvoering *Projectleiders GHNT met gemeenten en alle partners*

2.2b Ketensamenwerking straf en zorg in het thema GHNT

Beschrijving

Bij GIA-casuïstiek met een strafrechtelijk aspect werken professionals vanuit de visie 'Eerst samenwerken voor veiligheid, dan samenwerken voor risico-gestuurde zorg en daarna herstelgerichte zorg' (programma Veiligheid Voorop).

Wat willen we bereiken?

Professionals van Veilig Thuis Zuid-Limburg en Veilig Thuis Noord- en Midden-Limburg werken samen met justitiepartners (politie, 3 Reclasseringsorganisaties, Raad voor de Kinderbescherming en OM) conform die visie Veiligheid Voorop, in afstemming met aanpak in het sociaal domein (gemeente de regie). Straf, veiligheid en zorg zijn verbonden.

Wat gaan we daarvoor doen:

- 9 Verbeteractiviteiten implementeren in samenwerking tussen bovengenoemde partners en in afstemming met partners in sociaal domein (gemeente de regie);

Uitvoeringsagenda Zuid-Limburg

- Doorontwikkelen Actie-overleg (reeds gestart in de Eenheid Limburg elke donderdag, thema's HG/Zeden/ mensenhandel);
- Uitvoering geven aan handreiking strafbare kindermishandeling;
- Versterken regionaal netwerk zorg-straf (voortdurend proces).

Uitvoering Veilig Thuis Zuid-Limburg, Veilig Thuis Noord- en Midden-Limburg, politie, 3 Reclasseringsorganisaties, Raad voor de Kinderbescherming, OM, gemeenten en in afstemming met andere ketenpartners.

Actielijn 3 Aandacht voor specifieke groepen

3.1 Plegeraanpak/scholing

Beschrijving

Er is weinig bekend over signalering, ondersteuning- en succesvolle pleger hulpverlening.

Wat willen we bereiken?

Betere signalering- en hulpverleningsaanbod gericht op plegers.

Wat gaan we daarvoor doen:

Een pilot/scholing opzetten rondom begeleiding van plegers.

Uitvoering

Projectleiders GHNT

betrokken partners: Veiligheidshuizen, Reclassering en verder nog nader te bepalen partners.

Financiering

Voor deze pilot is een subsidie toegekend vanuit de landelijke projectenpool.

3.2 Mensenhandel, eengerelateerd geweld en slachtoffers van seksueel geweld

Beschrijving

Dit betreft kwetsbare personen die slachtoffer zijn van:

- Seksuele uitbuiting;
- Arbeidsuitbuiting;
- Criminele en overige uitbuiting;
- eengerelateerd geweld;
- seksueel geweld.

Wat willen we bereiken:

Terugdringen van Mensenhandel, eengerelateerd geweld en seksueel geweld:

Uitvoeringsagenda Zuid-Limburg

- De ketenregie en zorgcoördinatie zijn geborgd;
- Burgers en professionals herkennen de signalen van deze problematiek;
- Meldingsbereidheid bij burgers en professionals vergroten.

Wat gaan we daarvoor doen:

- In beeld krijgen wat de aantallen en vormen die voorkomen in de regio Zuid-Limburg;
- Goede samenwerking doorontwikkelen tussen opsporingsdiensten en zorgpartijen om mensenhandel en eengerelateerd geweld te stoppen en op te lossen;
- Mogelijkheden onderzoeken om dit (aantallen inzichtelijk én samenwerking versterken) in pilotverband concreet te maken;
- Een passend hulpaanbod voor slachtoffers (extra aandacht voor (L)VB-problematiek);
- Trainingen aanbieden voor professionals (extra aandacht voor (L)VB-problematiek);
- Doorontwikkeling actie-overleg met casuïstiek mensenhandel en zeden (VT, politie, OM, 3RO, Raad voor de Kinderbescherming in afstemming met andere ketenpartners).

Uitvoering

Betrokken partners: De partners binnen Veiligheid Voorop, Helse liefde en zorgcoördinatie Mensenhandel.

3.3 Ouderenmishandeling

Beschrijving

Landelijk onderzoek wijst uit dat 1 op de 20 ouderen te maken heeft met ouderenmishandeling. Een problematiek waar nog te weinig aandacht voor is en een taboe op heerst.

Wat willen we bereiken?

- Burgers en professionals de signalen van ouderenmishandeling herkennen
- De meldingsbereid bij burgers en professionals vergroot is
- De aanpak tegen financiële uitbuiting gerealiseerd is.

Wat gaan we daarvoor doen:

We gaan inzetten op bewustwording en herkennen signalen ouderenmishandeling. In 2020 wordt gestart met de Meldcodetour; een regionale bijeenkomst.

Uitvoering

Betrokken partners: Projectleiders GHNT, samenwerkende ziekenhuizen, Sevagram, Mondriaan, Envida, Meandergroep ZL, Veilig Thuis, Mosae, Vivantes en Cicero.

3.4 Complexe scheidingen

Beschrijving

Een vechtscheiding is per definitie niet goed voor de gezonde ontwikkeling van kinderen en kan leiden tot kindermishandeling.

Wat willen we bereiken?

Er is een samenhang en regie in de aanpak van complexe scheidingen.

Wat gaan we daarvoor doen:

Interventiemogelijkheden uitbreiden voor snelle inzet jeugdhulp bij complexe scheidingen.

- *Actieplan Zuid Limburg: 'Goed uit elkaar' is in ontwikkeling en moet 1ste kwartaal 2020 worden opgeleverd, aanvullend op het landelijk actieplan 'Scheiden zonder schade'.*

Uitvoering

Betrokken partners: Regionale werkgroep met verschillende partners.